

ARAP ALEVİLİĞİNDE KUTSAL GÜNLER VE BAYRAMLAR

Nihad YENMİŞ¹

ÖZET

Bu çalışma, Nusayri inancı kapsamında kutlanan bayramları, bu bayramların, kutlama ve etkinliklerin amaçları ve zamanları, bayramların taşıdığı anlamlar ve nerelerde nasıl kutlandığı, bu kutlamalar sırasında neler yapıldığı vs. bilgileri kapsamaktadır. Çalışmanın ana kaynağını ise Alevi Kültürünü Araştırma Derneğinin çalışmaları oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Nusayri, dini bayram, Arap Alevileri

HOLY DATES AND RELIGIOUS FESTIVALS IN ARABIC ALEVIS

ABSTRACT

This study has included religious festival and holy dates in Nusayri's beliefs and these activities' aims, dates, places, celebration kinds etc. Main source of this study is Allaoute Cultural Research Institution's research conclusions.

Keywords: Nusayri, religious festival, Arabic Alevis.

Arap Alevileri (Nusayriler)

Türkiye'de pek çok kişi tarafından Nusayriler olarak tanınan Arap Alevileri; inanışları, gelenek ve göreneklere, yaşam tarzları ve inançlarıyla, çok farklı ve özgün özellikler taşımaktadırlar. Özellikle Hatay, Samandağ, İskenderun, Mersin, Adana ve Tarsus civarında yaşayan Arap Alevilerine "fella" ya da "Arap Uşağı" gibi yakıştırmalar yapılsa da bu gibi tanımlamalar onları kızdırmaktadır ve onlar kendilerini Alevi olarak tanımlamayı tercih etmektedirler.

Hz. Ali ve Ehl-i beyt sevgisi ve yolu inançlarının temelini oluşturmaktadır. Nusayri adının nereden geldiği konusunda değişik görüşlere rastlamak mümkündür. En fazla kabul gören görüş adlarını, 11. İmam El Askeri'nin müridi Muhammed Bin Nusayr'dan aldıklarıdır.

Daha önce kendilerine başkaları tarafından verilen Alevi ve Şia isimlerini Hz. Ali ve Ehl-i beyt sevgisinden kaynaklandığı için severek kabullenmişlerdir. İsimlerini 11. İmam Hz. Hasan El Askeri'nin müridi Muhammed bin Nusayr'dan almak kendileri için sakınca teşkil et-

1 Alevi Kültür Araştırma Derneği Başkanı

memektedir. Çünkü Ehl-i beyt felsefesini İbn-ü Nusayr sayesinde öğrendiklerinden kendisine derin saygı ve bağlılıkları bulunmaktadır.

Yaklaşık 1200 yıllık tarihleri boyunca birçok göç, sürgün ve çok sayıda felakete maruz kalarak göç dalgaları hâlinde Anadolu'ya yerleşen Nusayriler, önceleri yaşamlarını sürdürebilmek için verimsiz toprakları işlemiş, ağaçları kesip tarla hâline getirmeye çalışmışlardır. Arapça 'fellahü'l-ard' (toprağı işleyenler) ibaresinden, kendilerine 'fellah' adı verilmiştir. Uzun süre Hristiyan ve Müslüman ağaların yanında marabalık yapmışlardır. Zamanla toprak sahibi olup rençberlik, bağcılık, bostancılığı bir meslek hâline getirince bu kez, Arapça 'fellah' (rençber, köylü, çiftçi) deyimini iyice yerleşmiştir. Daha sonra bu deyim, halkı hor görmek ve aşağılamak için kullanılmaya başlanmıştır. Bu şekilde anılmanın halkta yarattığı rahatsızlığı hemen her bireyde görmek mümkündür. Çünkü Nusayriler, kendilerini İslam kültürünün ve tarihinin ayrılmaz bir parçası olarak görmektedirler.

Nusayri Arap Alevilerinin inanışında ziyaretlerin de (türbe) çok özel ve anlamlı bir yeri vardır. Hemen her yerde türbelere rastlamak mümkündür. Bu yapılar genellikle beyaza boyalı ve kubbelidir. Ziyaretler, ulu kişilerin ve yatırıların adına yaptırılan yerlerdir. Ziyaret etmek insanları manevi yönden rahatlattığı gibi, sosyal yönden de gelenekleri gereği toplanma yeri olarak kabul edilebilir. Ancak her kabir ziyaret değildir. Bir yerin ziyaret olabilmesi için geçmişte keramet sahibi bir kişinin ve ulu bir yatırımın kabri veya mekânı olması gerekmektedir.

Arap Aleviliğinde din işlerini yürüten kişilere şeyh denildiği bilinmektedir. Kişinin Şeyh olabilmesi için soy ağacının belli olması ve bir ocağa mensup olması gerekmektedir. Şeyh; dürüstlüğüyle, efendiliğiyle, günahattan uzak durmasıyla ve bilgisiyle toplumda örnek alınacak özelliklere sahip olmak zorundadır. Şeyhler dini vecibeleri yerine getirip merasimleri yönetiyor, cemaat toplantılarında Kur'an okuyup Ehl-i beyt yolunda öğüt ve nasihat verir, dua ederler. Şeyhlerin toplumda büyük bir saygınlıkları bulunmaktadır.

Nusayriler için bayramlar, kutsal anma ve kutlama günlerinin çok özel bir yeri vardır. Bu çalışmanın ana kapsamını da bu bayramlar, kutsal anma ve kutlama günleri oluşturmaktadır. Nusayrilikte yıl içinde pek çok günde farklı isimlerle pek çok bayram kutlanır ve anma törenleri düzenlenir. Bu bayramların kutlanışı ve özel günlerin amaçları ve anlamları da birbirinden farklı özellikler taşır. Bu bağlamda İskenderun'da bulunan Alevi Kültürünü Araştırma Derneğinin çalışmalarından geniş bilgiler edinmek mümkündür. Bu çalışmada da derneğin bilgilerinden büyük oranda faydalanılmıştır. Arap Aleviliği (Nusayrilik) ve kutsal günleri ile ilgili olarak dernekten edinilen bilgiler şöyledir:

Aleviliğin Doğuşu

Daha önce de belirtildiği gibi Hz. Ali inancı ve sevgisi, Alevi kültürünün temelini oluşturur. Aşağıdaki bilgilerden de bu sevginin büyüklüğünü anlamak mümkündür. Alevi inancına göre; İslamiyetin doğmasıyla ve Hz. Muhammed'in tebliğ görevini yerine getirmeye başlamasıyla Hz. Ali'nin faziletleri ve üstünlüğü bütün âlemlere güneş gibi doğmuştur. Hz. Ali'nin

faziletlerinin doğumundan önce başladığına inanılır. Tertemiz bir soydan, Haşimi bir anne ve babadan kâinata hiç kimseye nasip olmayan Yüce Allah'ın mukaddes evi olan Kabe'nin içinde doğmuştur. (fusulul mühimme s.30)

Hız. Peygamber'e, "Yakınlarımı uyar." emrini aldığı ayet indiğinde (Şuara 214) onlara hitaben şöyle buyurur: "Allah-u teala sizi ona davet etmekle beni görevlendirdi. Sizlerden hanginiz aranızda benim kardeşim, vasim ve halifem olmak istiyor?" Orada bulunanların hepsi susar. Hepsinden yaşça küçük olmasına rağmen Hız. Ali (a.s): "Ben sana yardımcı olmak istiyorum ya resulallah." demiştir. Bunun üzerine Hız. Muhammed, Hız. Ali'nin boynuna elini koyarak şöyle buyurur: "Bu şahıs benim sizin aranızdaki vasim, kardeşim ve halifemdir. Sözü nü dinleyin ve emirlerine uyun. (taberi c.2 , s.62)" Böylece İslam tarihinde Hız. Ali, ilk Müslüman olarak tanınmış olur.

Hız. Ali'nin Hız. Peygamber'e yakınlığı sadece akrabalık bağından ibaret değildir. Hız. Ali doğduğu günden itibaren Hız. Muhammed'in yanından hiç ayrılmamıştır. Hız. Peygamber'in yanında ona elçilik görevini yerine getirmesinde, müşriklerle mücadelesinde, İslamiyetin uygulanmasında onun en büyük yardımcısıdır. Hız. Ali, Hız. peygamberin amcasının oğlu ve birlikte büyüdüğü, kardeşi gibi sevdiği bir kişiydi. Hız. Muhammed, vefatından önce bazı hadislerinde ve çeşitli yerlerde yaptığı toplantılardaki konuşmalarında kendisinden sonra ümmetine yol gösterecek kişinin, rehberin Ali olması gerektiğinin üstünde durarak vurguluyordu. Hız. Ali, Hız. Muhammed'in çok sevdiği ve değer verdiği sağ kolu idi. Bu sevginin ve saygının en güzel örneği de Hız. Muhammed'in çok sevdiği değerli varlığı sevgili kızı Hız. Fatma ile Hız. Ali'yi evlendirmesiydi. Hız. Muhammed'in erkek çocukları küçük yaşta vefat etmişti. Onun soyu, kızı Hız. Fatma ile Hız. Ali'nin evliliğinden olacak çocuklar ile devam edecekti. Hız. Ali'yi kendisinden sonra Müslümanlara önderlik edecek en uygun kişi olarak görüyordu.

Hız. Muhammed, hadislerinde "Ali bendendir; ben de Ali'denim. Ben ilmin şehriyim, Ali de onun kapısıdır; ilim isteyen o kapıdan gelmelidir"... "Ey Ansar halkı, ona tutduğunuz müddetçe benden sonra asla sapmayacağınız bir şeyi sizlere tavsiye edeyim mi? " Dediler ki: "Evet ey Resulallah" Bunun üzerine Resulallah onlara hitaben şöyle buyurdu: "Bu, Ali'dir, beni sevdiğiniz gibi onu seviniz ve bana ikramda bulunduğunuz gibi ona ikramda bulununuz. Size söylediklerimi Cebrail vasıtasıyla Allah bana emretti." "Sizlere Ali bin Ebi Talib'i tavsiye ederim, kendisi sizin mevlanızdır ki onu seviniz, sizin büyüğünüzdür ki ona tabi olunuz, sizin bilgininizdir ki ona ikramda bulununuz, kendisi sizleri cennete götürendir ki ona saygılı olunuz, Ali, sizleri davet ederse icabet ediniz, sizlere emir verirse ona uyun, beni sevdiğiniz gibi onu seviniz. Bana ikramda bulunduğunuz gibi ona ikramda bulununuz. Ben sizlere Ali hakkında ancak Allah'ın bana emretmiş olduğunu söyledim." Ali'nin yandaşları, Kıyamet Günü'nde kurtulmuş olanlardır." Bu bilgilerden yola çıkılarak Hız. Ali'nin Alevi kültüründeki önemi anlaşılmaktadır.

Hız. Peygamber'den sonraki (Hilafetin gasp edilmesi, cemel, siffin, nehrevan savaşları v.s.) ihtilafli tarihi olaylarda Hız. Ali'nin yandaşları ve yardımcıları Şia ve Alevi isimleriyle adlandırılmıştır.

Alevi inancında Hz. Peygamber'in kendisinden sonra bıraktığı emanet, ehl-i beytidir. Ehl-i beytine emrettiği gibi sınıksı sarılmaktan başka çare yoktur. Hz. Peygamber'in vasiyeti üzerine onun soyu olan Hz. Fatıma ve Hz. Ali'nin çocukları Hz. Hasan, Hz. Hüseyin ve dokuz torunu Alevilerin önderleri, yani imamları olmuşlardır.

Aleviler, Ehl-i beyt'in 12. İmamının (Hz. Muhammed bin Hasan El Askeri) gaybetine (görünmezliği) inanırlar. Bu yüzden onun kıyamet gününde mehdi olarak zuhur edeceğine inanıp kendisini beklemek, inançlarının gereğidir. Kıyamet gününe kadar Kur'an-ı Kerim, Sünneti Nebevi ve Ehl-i beyt İmamlarından öğrendikleri İslam dinini bu üç ana kaynağa uygun şekilde yaşamaları ve inanıp uygulamaları şarttır. Zira bu üç kaynak öğretilerinde birbirleriyle hiçbir zaman çelişmediği gibi gösterdikleri yol her zaman aynıdır. Herhangi birisinin sözünün diğerleriyle çelişmesi durumunda o sözün geçersiz ve sonradan başkaları tarafından uydurulmuş yalan yanlış hadis olduğu anlaşılır. Kur'an-ı Kerim, Sünneti Nebevi ve Ehl-i beyt İmamları, Aleviler için bir el terazisinin her bir kefesinin üç ana ipi gibidir. Nasıl ki terazi kefesinin bir ipinin olmaması durumunda tartma işi yapması düşünülemez ise bu üç ana kaynağın birinden birisinin eksik olması ya da çelişmesi düşünülemez. İşte Nusayrı inancında terazinin her kefesinin üç ipi sağlam şekilde ise terazinin hak göstergesi Hakk'ı gösterecektir. Hakk'ın göstericisi ise Ehl-i beyt İmamı'nın ta kendisidir.

İbni Nusayr hakkında Alevi Kültürünü Araştırma Derneği (AKAD)'den edinilen bilgi şöyledir: Ehl-i Beyt İmamlarından sonra Ehl-i Beyt felsefesi ve öğretisinin Alevilere ulaşmasında 11. İmam Hasan El Askerî'nin yanında yetişen, sözcüsü konumunda olan ve her zaman teveccühlerine mahzar olmuş müritleri Ebu Şuayb Muhammed bin Nusayr'ın büyük katkısı vardır. 11. İmam El Askerî, defalarca Ehl-i Beyt ilmini en iyi ve doğru şekilde İbn-i Nusayr'ın bildiğini ve en iyi şekilde insanlara öğretebileceğini ifade etmiştir. Yalnız Hz. İmam El Askerî'ye, İbn-i Nusayr kadar yakın olmayı başaramayan ve Ehl-i Beyt felsefesini tam anlamıyla kavrayamayan sözde Şii Alevi bazı şahıslar tarafından İbn-i Nusayr'a çamur atmak suretiyle iftira edip ithamda bulunmaya ve kötülemeye başladılar. Ama güneş balçıkla sıvanmaz. İbn-i Nusayr'ın fazileti, bilgeliği, paklığı ve üstünlüğü tabii olduğu Ehl-i Beyt İmamları ve muasır bilge insanların rivayetleriyle tescil edilmiştir. Arap atasözünde belirtildiği gibi kelam, mütekellimin sıfatıdır. İbn-i Nusayr, her zaman İmamından aldığı hak ilmini doğru bir şekilde insanlara ulaştırma görevini layıkıyla yerine getirmiş, Alevilerin inanç dünyasında müstesna yerini almıştır. Ama İbn-i Nusayr anlatıldığı ve yazıldığı gibi ayrı bir mezhep ve tarikat kurmamıştır. Ehl-i Beyt İmamlarının öğretilerinden başka bir şey nakletmemiştir. Diğer mezhep imamları gibi kendi zannı ve kıyasına dayanıp felsefe üretmemiştir. Alevilerde Ehl-i Beyt İmamlarından başka İmam; Gösterdikleri yoldan başka mezhep; fıkıhlarından ve felsefelerinden başka mezhep yoktur.

Arap Aleviliğinde Bayramlar ve Kutsal Günler

Nusayrilerin yıl içinde pek çok günde kutladıkları bayramları ve andıkları özel günleri vardır. Bu bayramlar ve günler genelde inançlarıyla ilgili tarihi olaylardan kaynaklanır. İslam tarihinde bu kutsal günler çok önemli olaylara sebebiyet vermiştir. Bayramlar kutlama havasında geçer. Maddi durumu iyi olan insanlar, her yıl belli bir günün kutlanması olayını evinde üstlenir. Bayram kutlamaları geceden başlar. Çünkü sabah, namaz kılınacağından yemeklerin de sabaha kadar hazır edilmesi gerekir. Bayramın yapıldığı evde gece kurbanlar kesilir. Etleri ayıklanır. Ve büyük kazanlarda yemek hazırlığına başlanır. Bu yemeklerin ne olacağına bayramı üstlenen kişi karar verir. Çoğunlukla yapılan yemekler bulgur pilavı ya da hrısı denilen yemekler olur. Hrisi, buğdaydan yapılan etli bir yemektir. Yapımı çok zor olduğundan ve uzun sürdüğünden bu işi erkekler üstlenir. Kazanlara buğdayla beraber kesilen kurbanın etleri konur ve bunlar ağır ateşte pişirilir. Yemeğin iyi pişmesi için sık sık karıştırılması gerekir. Aşlar pişirildikten sonra yoksullara aş dağıtılır ve maddi yardım yapılır. Bayramı yapmayı üstlenen kişi, o sabah, tanıdıklarını ve komşularını belli bir saatte evine davet eder. Davetliler toplandığı zaman o günün anlam ve önemi ile ilgili hutbeler, Ehl-i Beyt yolunda nasihatler ve ibretli dini olaylar, şeyhler tarafından insanlara anlatılır. Namaz kılını, Kur'an-ı Kerim okunur, hayır sahibine ve katılanlara dualar edilir. Bayramlarda insanlar bayramlaşıp yemeklerini yiyip dağılırlar.

Bayramlar, aynı zamanda sosyal dayanışmanın da göstergesidir. Bayrama katılan herkes ev sahibine yardımcı olmak için seferber olur. Bayramda kadınlar ve erkekler bütün işlerde yardımlaşarak çalışmak zorundadır. Ayrıca bu günlerde temizlik çok önemlidir. Bayramın yapılacağı yerin mutlaka çok temiz olması gerekir. Aynı şekilde bayrama katılan insanların da temizliği önemlidir. Bayramda yapılacak yemeklerin malzemeleri de büyük bir özenle hazırlanır. Anma gününde ise davetliler dua edip o günün anlam ve önemini dinleyip yemeklerini yedikten sonra dağılırlar. Genelde bu özel günlerde toplantılar ziyaretlerde (türbe) gerçekleşir. İnsanlar bu günleri mübarek saydıkları için mübarek mekânlarda toplanmayı tercih ederler. Evleri böyle büyük toplantılara ev sahipliği yapamaya elverişli olan Aleviler, bu hayır toplantılarını evlerinde yapmayı tercih ederler. Bu özel günlerin dışında da evinde veya ziyarette (türbe) insanları toplayıp dualarını almak isteyen olursa yine aynı şekilde büyük kazanlarda aş pişirip davetlilere ve yoksullara yedirir. Bayramların kutlanış şekilleri hepsinde aynıdır. Kutladıkları ve andıkları günlerin amaçları anlamaları ve sebepleri önem sırasına göre aşağıdaki gibidir. Bazı bayramlar ve anma günleri adlarından anlaşıldığı gibi doğum ve ölüm yıldönümleridir. Sadece açıklama gerektiren günler için açıklama yapılmıştır.

Kutlanan Bayramlar

- 1- Gadir Bayramı
- 2- Kurban Bayramı
- 3- Ramazan Bayramı
- 4- Mübahale Bayramı
- 5- Hz. Peygamber'in Medine'ye Hicreti Bayramı (Feraş Bayramı)

- 6- Mevlid Ennebi (Hz.Peygamber'in Doğumu) Bayramı
- 7- Mevlid Ali Bin Ebitalib (Hz. Ali'nin Doğumu) Bayramı
- 8- Hz.Peygamber'e Vahyin İnmesi ve Nübüvvet Bayramı
- 9- Kadir Gecesi (gece kutlanır)
- 10- Berat Kandili (gece kutlanır) (Leylet Ennisf Min Şaban)
- 11- Mirac Kandili (gece kutlanır)
- 12- Mevlidi Fatıma (Hz. Fatıma'nın Doğum) Bayramı
- 13- Mevlidi İmam El Hasan Elmücteba (Hz.İmam Hasan Müctebanın doğumu) Bayramı
- 14- Mevlidi İmam El Hüseyin Eşşehid (Hz. İmam Hüseyin Eşşehid'in Doğumu) Bayramı
- 15- Mevlidi İmam Ali Zeynel Abidin (Hz. İmam Zeynel Abidin'in Doğumu) Bayramı
- 16- Mevlidi İmam Muhammed El Bakır (Hz. İmam Bakır'ın Doğumu) Bayramı
- 17- Mevlidi İmam Cafer Essadık (Hz. Cafer Essadık Doğumu) Bayramı
- 18- Mevlidi İmam Musa El Kazım (Hz. Musa El Kazım Doğumu) Bayramı
- 19- Mevlidi İmam Aliyyü Errida (Hz. İmam Ali Errida Doğumu) Bayramı
- 20- Mevlidi İmam Muhammed El Cevvad (Hz. İmam Elcevvad Doğumu) Bayramı
- 21- Mevlidi İmam Aliyyül Hadi (Hz. İmam Aliyyül Hadi Doğumu) Bayramı
- 22- Mevlidi İmam El Hasan El Askeri (Hz.İmam El Hasan El Askeri Doğumu) Bayramı
- 23- Mevlidi İmam Muhammed El Mehdi (Hz. İmam El Mehdi Doğumu) Bayramı
- 24- Nevruz Bayramı

Anma Günleri

- 1- Aşure Günü (Hz. El İmam Hüseyin'in Şahadeti)
- 2- Hz. Peygamber'in Vefatı
- 3- Hz. El İmam Ali'nin Vefatı
- 4- Hz. Fatıma'nın Vefatı
- 5- Hz. El İmam Hasan'ın Vefatı
- 6- Hz. El İmam Zeynel Abidin'in Vefatı
- 7- Hz. El İmam Bakır'ın Vefatı
- 8- Hz. El İmam Sadık'ın Vefatı
- 9- Hz. El İmam Kazım'ın Vefatı
- 10- Hz. El İmam Errida'nın Vefatı
- 11- Hz. El İmam Elcevvad'ın Vefatı
- 12- Hz. El İmam Elhadi'nin Vefatı
- 13- Hz. El İmam El Askeri'nin Vefatı

Gadir Bayramı

Alevilerde en kutsal gün sayılır. En fazla önemsedikleri gündür. Bütün Alevi Nusayriler o günü işi bırakıp bütün günlerini ibadet, dua ve bayramlaşmayla geçirirler. Alevi esnaflar dükkânlarını kapatırlar. Bütün bayramlarda olduğu gibi büyükbaş veya küçükbaş hayvanlar kurban edilir. Aşlar pişirilir. İnanışa göre bu bayramın kutlandığı günde Hz. Peygamber Veda Haccı'ndan dönerken Gadir Hum'da kendisinden sonra Hz. Aliye vasiyet etmiştir.

Allah Resulü'nün, ister hac sırasında, ister Gadir-i Hum'da, isterse Medine dönüşünde okuduğu bütün hutbelerde, Ehl-i Beyt'ini ümmete hatırlatıp Kur'an-ı Kerim'in yanı sıra Ehl-i Beyt'i de ümmete ağır ve paha biçilmez bir emanet olarak bıraktığını ve onlara sarıldıkları müddetçe asla dalalete düşmeyeceklerini, bu ikisinin kıyamete kadar birbirinden asla ayrılmayacaklarını vurgulamıştır.

Gadir-i Hum'da Okuduğu Hutbe

Hutbe hac amelleri sona erip Mekke'den ayrıldıkları bir sırada, Mekke yakınlarında yolların birbirinden ayrıldığı nokta olan "Gadir-i Hum" mevkiinde okunmuştur.

Hicretin onuncu yılında, Zilhicce-til Haram ayının on sekizinde Hz. Muhammed'e vedâ haccından dönerken Gadir-i Hum bölgesinde, Cuhfe ismindeki bir menzilde, Medine, Mısır ve Şam (Suriye) yollarının ayrımında şu ayet indirildi:

"Ey Peygamber, Rabbinden sana indirileni tebliğ et. Eğer (bu görevi) yapmayacak olursan, O'nun elçiliğini tebliğ etmemiş olursun. Allah seni insanlardan koruyacaktır." (Maide, 67)

Bu ayet indikten sonra, peygamber, kervanlara durmalarını ve oracıkta bineklerinden inmelerini emretti. İleridekileri çağırtdı, geride kalanlar da gelip yetiştiler.

Sonra ashabını, dağılmamaları için oradaki dikenlerin gölgesinde gölgelenmekten alıyordu, ağaçların dibini de diken, çör-çöpten temizlemelerini buyurduktan sonra halkı cemaat namazına davet etti.

Ashap bir diken ağacının dalları üzerine elbiseler atarak Resulullah için bir gölgelik hazırladılar. O hazret öğle namazını o yakıcı sıcaklıkta, o cemaatla birlikte kıldıktan sonra, hutbe için ayağa kalktı. Allah'a hamd u senâ ve insanlara öğüt ve nasihatte bulunduktan sonra şöyle buyurdu:

"Yakında ben (İlahi) davete icabet edeceğim; (dünyadan göçüp gideceğim). Ben de, siz de Allah katında sorumluyuz. O gün siz Allah'a ne cevap vereceksiniz?" Oradakiler hep bir ağızdan:

"Senin risaletini tebliğ ettiğine, bize nasihat edip hayrımızı istediğine tanıklık edeceğiz; Allah seni hayırla mükafatlandırsın!" diye cevap verdiler. Bunun üzerine Resulullah "Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in onun kulu ve peygamberi olduğuna, cennet ve cehennemin hak olduğuna şahadet ediyor musunuz? diye sorunca da insanlar, "evet" dediler. "Bütün bunlara tanıklık ederiz." Bu defa da, "Benim sesimi duyuyor musunuz?" diye sordu. Buna da "evet" cevabını verdiler. Bunun üzerine Hz. Muhammed şöyle buyurdu:

"Ey insanlar! Ben sizden önce, sizden ayrılacağım ve siz Kevser Havuzu'nun başında bana geleceksiniz. O öyle bir havuzdur ki, genişliği Basrâ'dan San'â'ya kadardır. O havuzun kenarında, gökteki yıldızların sayısınca gümüş kadehler vardır. Ben orada, sizin aranızda emanet bıraktığım iki paha biçilmez şeyi soracağım. O halde benden sonra o iki şeye nasıl davranmanız gerektiğine dikkat edin!"

Bu arada halkın içinden biri seslenerek, “Ya Resulullah! O iki paha biçilmez şey nedir?” diye sordu. Hz. peygamber şöyle buyurdu:

“Onlardan biri, bir tarafı Allah’ın elinde ve diğer tarafı ise sizin elinizde olan Allah’ın Kitabı’dır. Ona yapışın; sapmayın ve değiştirmeyin; diğeri ise, İtretim olan Ehl-i Beytim’dir. Latif ve her şeyden haberdar olan (Allah), bu ikisinin (Kevser) Havuzu’nun başında bana ulaşıncaya kadar birbirinden ayrılmayacağını bildirdi. Ben Allah’tan bunu istedim. O halde, o ikisinden öne de geçmeyin, arkaya da kalmayın; yoksa helak olursunuz. Onlara bir şey öğretmeye kalkışmayın; çünkü onlar sizden daha bilgilidirler.”

Sonra şöyle devam etti:

“Benim müminlere kendi nefislerinden daha evla ve üstün olduğumu (onlar üzerinde tasarruf ve yetki sahibi olduğumu) bilmiyor musunuz?”

Halk “Evet, ya Resulullah biliyoruz!” deyince şöyle buyurdu:

“Benim her mümine kendi nefisinden daha evla olduğumu bilmiyor musunuz?” Halk yine “evet, biliyoruz ya Resulullah!” dediler.

Bunun üzerine Resulullah, Ali’nin elinden tutarak koltuğunun altındaki beyazlık görününceye kadar kaldırıp şöyle buyurdu:

“Ey insanlar! Allah benim mevlamdır, ben de sizin mevlanız, efendinizim. O halde ben kimin mevlası isem, bu Ali de onun mevlasıdır.” “Allah’ım! Onu seveni sev, ona düşman olana düşman ol. Ona yardım edene yardım et, onu yalnız bırakıyana yalnız bırak. Ona muhabbet edene muhabbet et, ona buğz edene buğz et.” Sonra şöyle buyurdu: “Allah’ım sen de şahid ol”

Ravi der ki, daha bu ikisi (Resulullah ve Ali) birbirinden ayrılmamıştı ki şu ayet nazil oldu: “Bugün size dininizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve size din olarak İslam’ı seçip beğendim.” (Mâide/3)

Bunun üzerine Resulullah şöyle buyurdu: “Dini mükemmelleştiren, nimetleri tamamlayan, benim risaletimden ve Ali’nin velayetinden hoşnut olan Allah en yücedir.”

Bu törenin ardından Ömer b. Hattab Hz. Ali’yi görerek şöyle dedi: “Ey Ebu Talib oğlu, ne mutlu sana! Erkek ve kadın her müminin velisi, efendisi oldun.”

Bunun üzerine bütün Müslümanlar Hz. Ali’nin huzuruna gelerek itaatlerini belirtip kendisine biat ettiler.

Bu hutbeyi duyan Elhars bin Numan Elfahri adında biri merkebine binip Hz. Peygamberin huzuruna gelip şöyle der: “Ey Resulullah bize emrettiğin şekliyle Allah’ın birliğine, ve senin onun kulu ve resülü olduğuna şahadet getirdik. Emrettiğin gibi beş vakit namazımızı kıldık. Emrettiğin şekliyle zekatımızı da verdik. Emrettiğin gibi Ramazan’da orucumuzu da tuttuk. Emrettiğin gibi hacca da gittik. Bütün bunlara rıza göstermeyerek amcanın oğlu Ali’yi elinden tutarak: “Ben kimin mevlası isem, bu Ali de onun mevlasıdır.” “Allah’ım! Onu seveni sev, ona düşman olana düşman ol “ Dedin. Bu (emir) senden mi Allah’tan mıdır? “

Bunun üzerine” Resulullah Bu emir Allah’tandır” diye buyurur.

Bunun üzerine El Hars hiddetle “Ey Allah’ım Muhammed yalancı ise Gökten başına taş düşür ki kendisinden sonrakilere ibret olsun. Eğer Muhammed sadık ise başıma Gökten taş düşür ki benden sonrakilere ibret olayım. der.

Sözlerini tamamlamadan yüce Allah kendisinin başına taşlar düşürür ve ölü olarak yere yıkılır.

Bunun üzerine Hz. Peygamber’e şu ayet nazil olur: “Bir soran incek azabı sordu. İnkârcılar için ki onu savacak yoktur.” (elMeâric/1/2)

Bu hutbeye ilişkin dernek, aşağıdaki kaynakları sunmuştur.

Kaynaklar: el İbane (Hafız Ebu Abdullah b. Batta el Hanbeli ö. h. 387) Usd-ul Gabe (Hafız Ebu Hasan b. Esir el Cizeri ö. h. 630) el İsabe Fi Temyiz-es Sahabe (Hafız İbn-i Hacer el Askalani ö. h. 852)

İçerdiği anlam itibarıyla bu bayram, Nusayri inancında en önemli bayramdır.

Kurban Bayramı

Bütün Müslümanlar tarafından Hicri Takvime göre Zilhicce ayının onuncu gününden itibaren dört gün kutlanan bir dini bayramdır. Bu bayram adını Müslümanların Allah rızası için büyükbaş veya küçükbaş hayvan kurban etmesinden alır. Kurban kelime anlamı itibarıyla Yüce Allah’a yakınlaşmadır. Tüm dünya Müslümanları tarafından kutlanan Kurban Bayramı’nda İbrahim Peygamber’in oğlu İsmail Peygamber’i kurban etmek istemesi anılır. Aynı zamanda İslam âleminin her yıl Mekke’de hac farızasını ifa ettikleri vakittir. Bütün bayramlarda olduğu gibi bu bayramda da bayram namazı kılınır, bayram hutbesi okunur. Dua edilir. Yemekler yenir Yoksullara yardım edilir. (Bknz. Saffat suresi 102-108 Ayetler.)

Ramazan Bayramı

Ramazan ayında tutulan bir aylık orucun bitiminde Şevval ayının ilk üç günü Müslümanların bayram günleridir. Ramazan bayramına, o gün fitır sadakası verilmesinden dolayı “Fitır bayramı” adı da verilmektedir. Hz. Muhammed Medine’ye hicret ettiği zaman Medinelilerin eğlenip neşelendiği iki bayramları vardı. Hz. Peygamber Medinelilere özgü olan, cahiliye izleri taşıyan bu bayramların yerine bütün Müslümanların sevinip eğleneceği İslam’ın iki bayramını onlara haber verdi: “Allah-u Teâlâ size, kutladığınız bu iki bayramın yerine, daha hayırlısını, Ramazan bayramı ile Kurban bayramını hediye etti” (Sünen-i Ebû Dâvud, Salat, 239). Ramazan bayramı, bir aylık oruçtan sonra yeme-içmenin ve her türlü helal nimetten yararlanmanın mübah olduğu; Müslümanların eğlenip birbirlerini ziyaret ettikleri, hediyeleştikleri; çocukların, fakirlerin ve kimsesizlerin sadaka verilerek sevindirildiği; kısaca İslami kardeşliğin toplumun her kesiminde canlı olarak yaşandığı; bütün bunlarla birlikte Allah’a karşı da sorumluluklarının bilinciyle topluca namaz kılıp birbirine nasihat ettikleri sevinç günleridir.

Ramazan bayramında yapılması vâcib olan fitır sadakası vermek, bayram namazı kılmak gibi ibadetlerin yanında davetlerde pişirilen aş ve yemekler yendikten sonra hayır sahibine dualar edilir. Ramazan bayramının ilk gününde oruç tutmak ise haramdır.

Mübahale Bayramı

Hız. Muhammed, hicretin 10. yılının sonlarına doğru yarım ada çevresinde ve dışındaki gayrimüslim kabilelerine yönelttiği İslam'a çağırısı Necran Hristiyanlarına da yöneltmiş ve mübahale olayı bunların Medine'ye geldikleri sırada vukuu bulmuştur. Hız. Peygamber Necran halkına bir mektup yazarak onları İslam'a çağırmıştır. Mektubu alışlarından bir süre sonra Necran Hristiyanları 60 kişilik bir heyeti Hız. Muhammed'le görüşmek üzere Medine'ye gönderdiler. Heyettekilerin 14'ü dinî liderdi. Gelen heyet Resul'ün huzuruna çıkar ve kabul edilir. Allah'ın Resulü onlara Kuran'dan ayetler okuyarak kendilerini İslam'a davet eder, onlar biz senden önce Müslüman'ız, diye ters bir cevap verirler. Hız. Peygamber der ki; Vallahi yalan söylüyorsunuz sizi engelleyen Allah'a çocuk isnat etmeniz, taşa tapmanız, domuz eti yemenizdir. Böylece münakaşa başladığı sırada Ali İmran süresinin 61 ayeti iner.

“Artık sana gelen bunca ilimden sonra onun hakkında seninle çekişip tartışmalara girişirlerse, de ki: Gelin, oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı çağıralım, biz biz zat gelelim, siz de gelin. Ondan sonra karşılıklı lanetleşelim de Allah'ın laneti yalan söyleyenlerin üstüne olsun.” (Al-i İmran/61)

Bütün İslam mezhepleri, Peygamber'in Necran Hristiyanları ile mübahale etmeye giderken kadınlardan Hız. Fatıma, evlatlarından Hasan ve Hüseyin ve Hız. Ali dışında hiç kimseyi götürmemiştir. Dolayısıyla mübahale etmeye Peygamber ile gidenler sadece bu beş kişi idi.

O gün Peygamber üzerinde siyah, yünden dokulu bir parçayla, mübahale için şehirden dışarı çıktı. Hüseyin'i şefkât dolu kucağına almış ve Hasan'ın da ellerinden tutmuştu. Hız. Fatıma hazretin ardından, Ali de Fatıma'nın ardından hareket ediyordu. Peygamber onlara şöyle buyurdu: “Ben Allah'a dua ederken siz de âmin deyin.”

Necran Hristiyanlarının psikoposu bu heyetin böyle bir azamet ve haşmetli hâllerini görünce Hristiyan cemaate dönerek şöyle dedi:

“Ben öyle çehreler görüyorum ki eğer Allah'tan bir dağın yok olmasını dahi isteseler Allah onların duasına icabet edecektir. Sakın bunlarla mübahaleye girişmeyin, zira kesinlikle helak olursunuz. Öyle ki kıyamete kadar yeryüzünde bir tek Hristiyan bile kalmaz.” Bu bayram da bu mübahale münasebetiyle kutlanmaktadır.

Hız. Peygamberimizin Hicreti (Feraş Bayramı)

İnanışa göre Hız. Ali, Hız. Muhammed'in hicretine kadar devamlı onunla birlikte olmuş, düşmanlarına karşı onu savunmuş, Mekkelilerin İslam peygamberini katletme kararı aldıkları hicret gecesi de Ali, canını feda etmek pahasına, Hız. Peygamber'in yatağında yatmıştır. Birçok Şia ve Ehl-i Sünnet müfessirlerinin görüşüne göre 'Allah-u Teala bu eşsiz fedakarlığı tak-

dir ederek şu ayeti nazil etti; “İnsanlardan öylesi de vardır ki, Allah’ın rızasını arayıp kazanmak amacıyla canını satar.” ayeti (Bakara/207) onun hakkındadır. Muhammed Mustafa bu sayede gizlice evden ayrılarak emniyet içerisinde Medine’ye doğru yola koyulabilmiştir. Bu bayramda Hz. Peygamber’in hicretiyle Hz. Ali’nin onun yatağında yatması ve müşriklerin emellerine ulaşamaması kutlanır.

Nevruz Bayramı

Nevruz, kelime anlamıyla yeni gündür. Nevruz, dini bayramdan ziyade geleneksel Farslardan kültürümüze geçmiş şemsi takvime göre baharda kutlanan bir bayramdır.

Nevruza denk gelen günlerde İslam tarihi öncesi ve sonrası önemli olaylar rivayet edilmiştir. Hz. Nuh’un gemisi sefinenin Cudi Dağı’na oturması, Hz. İbrahim’in ateşten sağ olarak kurtulması, Hz. Musa’nın Yüce Allah’ın tecelli ettiği ateşle konuşması, Hz. Ali’nin Kâbe’deki putları kırması Hz. Ali’nin haricilerle savaşıp yenmesi vs. olayların nevruz gününe rastladığı söylenir.

Nevruz Bayramı diğer dini bayramların kutlandığı dini merasimle kutlanır. İnsanlar Nevruzda baharın gelişini kutlamak amacıyla piknik ve mesire alanlarına ve ziyaretlere (türbe) akın ederler. Nusayirlerde Nevruzda yakılan ateşle kutlamalar yoktur.

Anma Günleri

Anma günlerinde o günde vefat eden kişi anılır. Kişinin hayatı, felsefesi, öğretisi, kerametleri, ve mucizeleri şeyhler tarafından cemaate anlatılır. Anma günleri, ibadet ve dualarla geçer. Diğer Şii mezheplerde olduğu gibi ağlama-dövünme yoktur. Anma günü yas tutma amacıyla da yapılmaz. Anılan Ehl-i Beyt İmamlarını tanımaya ve felsefelerini öğrenmeye yönelik bir etkinliktir. Adlarından anlaşıldığı gibi Ehl-i Beyt İmamlarının vefat yıldönümleridir. Ehl-i Beyt İmamlarının hemen hepsi Emevi ve Abbasi halifeler tarafından zehirlenerek vefat etmiştir.

Kerbela Olayı

Kerbela olayıyla ilgili dernekten edinilen bilgiler şöyledir: “Hüseyin bin Ali, Yezid’e biat etmeyenlerden biriydi. Muaviye hicretin 60. yılında öldüğünde oğlu Yezid, hilafet makamına oturdu, halk da ona biat etti. Sonra Yezid, Medine’nin hâkimine şöyle bir mektup yazdı: “Halkı çağırarak onlardan biat al. İlk önce Kureyş’in büyüklerinden başla; onların ilki de Hüseyin bin Ali olsun.” Medine’nin hâkimi, İmam Hüseyin’den biat almak isteyince İmam Hüseyin cevabında şöyle buyurdular: Yezid, babası tarafından Müslümanların başına halife tayin edildiği günden itibaren İslam dini kökünden ciddi bir şekilde tehlikeye maruz kaldı. “Biz, nübüvvet ailesi ve risalet madeniyiz. Yezid ise fasık, şarap içen ve adam öldüren birisidir. Benim gibi birisi öyle bir insana biat etmez...” İmam başka bir sözünde de şöyle buyuruyor: “Artık İslam’la vedalaşmak gerekir; çünkü ümmet Yezid gibi bir yöneticiye dışar olmuştur.

İmam Hüseyin, Medine'nin durumunu karışık görünce, o şehirde kalmayı doğru görme-
yip hicretin 60. yılı Recep ayının sonuna iki gün kala pazar günü ailesi ve dostlarıyla birlikte
Mekke'ye doğru hareket etti. İmam Hüseyin, hareketinin hedefini, kardeşi Muhammed Bin
Hanefiye'ye yazdığı bir vasiyette şöyle açıklamıştır: “Ben azgınlıktan, makam sevdasıyla, fe-
sat çıkarmak ve zulüm yapmak için Medine'den ayrılmadım. Ben ceddimin ümmetini ıslah
etmek, iyiliği emredip kötülükten sakındırmak ve ceddim Resulullah ve babam Ali bin Ebi
Talib'in yolunda hareket etmek için o şehirden ayrıldım...”

İmam Hüseyin, Şaban ayının üçüncü gününün Cuma akşamı (yani beş gün sonra) Mekke'ye
vardı. Kufe halkı, Muaviye'nin ölümünü ve İmam Hüseyin'in Yezid'e biat etmekten kaçındığı-
nı öğrenince pek çok mektuplar yazıp imzalayarak İmam Hüseyin'i Kufe'ye davet ettiler. On-
lar mektuplarında İmam Hüseyin'e şöyle yazdılar: “Biz senin yolunu bekliyoruz, kimseye biat
etmemişiz. Senin yolunda can vermeye hazırız. Senin için onların Cuma ve cemaat namazla-
rına katılmıyoruz.” İmam Hüseyin, Kufe halkının isteklerine olumlu cevap vererek, Ramazan
ayının yarısında, Muslim bin Akil'i Kufe'ye gönderdi. İmam Müslim'e şöyle dedi: “Kufe hal-
kına git, eğer yazdıkları doğruysa, sana kavuşmamız için bize haber gönder.” Muslim, Şevval
ayının beşinci günü Kufe'ye vardı. Onun Kufe'ye geliş haberi şehirde yayılınca on iki bin kişi,
(bir başka rivayete göre on sekiz bin kişi) onun aracılığıyla İmam Hüseyin'e biat ettiler. O, bu
durumu İmam Hüseyin'e bildirerek İmam'ın Kufe'ye gelmesini istedi.

Kufe'de yaşanan olayların haberi Yezid'e ulaştı, ilk iş olarak Kufe'nin hakimi olan Numan
bin Beşir'i azledip Ubeydullah bin Ziyad'ı onun yerine atadı. Muslim bin Akil'in de yakala-
nıp öldürülmesini emretti. Diğer taraftan da, İmam Hüseyin'i, Mekke'de gafil avlayıp öldür-
mek için kendi adamlarını seferber etti.

İmam Hüseyin, bu komplodan haberdar olunca, Allah'ın evi Kabe'de kan dökülmesini engel-
lemek ve o yüce mekanın hürmetini korumak için, hac amellerini aceleyle bitirdi ve hicretin
60. yılı Zilhicce ayının sekizinci günü Mekke'den ayrılarak Irak'a doğru hareket etti. Ubeydul-
lah, Muslim bin Akil'i ve ona sığınak veren Hani bin Urve'yi Kufe'de yakalayıp feci bir şekil-
de şehit etti. Ubeydullah, İmam Hüseyin'in Kufe'ye geldiğini öğrenince, İmam'ın ordusunu
gözetimi altında tutmak için, Hür Bin Yezid-i Riyahi'nin komutasında bir orduyu “Kadisiy-
ye” bölgesine gönderdi. Hür Bin Yezid, “Şeraf” denilen bir bölgede İmam Hüseyin'le karşı-
laştı, aralarında bazı konuşmalar geçti. İmam, Kufe'lilerin iki heybe dolusu mektuplarını Hür
bin Yezid'e gösterdi ve kendisini onların davet ettiklerini söyledi. Sonra yoluna devam etti...

Hicretin 61. yılı Muharrem ayının ikinci günü İmam Hüseyin'in kervanı “Neyneva” bölgesi-
ne varmıştı. Bu bölgede buldukları sırada İbn-i Ziyad'ın elçisi, Hür Bin Yezid'e bir mektup
getirdi. Mektubun içeriği şöyleydi: “Bu mektubum sana ulaşır ulaşmaz ve elçim senin yanına
gelir gelmez, Hüseyin'i sıkıştırıp onu suyu ve sığınağı olmayan bir çöle sür.”

Hür Bin Yezid, İbn-i Ziyad'ın emri doğrultusunda İmam Hüseyin'in kafilesini “Kerbela” de-
nilen bölgede durdurdu. Ertesi gün Ubeydullah bin Ziyad'ın elçisi olan Ömer bin Sa'd da
dört bin savaşıyla Kerbela'ya geldi.

Söylemeden geçmeyelim ki Hür Bin Yezid, İmam Hüseyin'in şahadetinden önce yaptıklarına pişman olup tövbe etti ve İmam'ın safında savaşırken şahadete erişti.

Ömer bin Sa'd, Aşure gününe üç gün kala, İmam Hüseyin'in kafilesinin suya ulaşamaması için beş yüz süvariye Fırat nehrini korumaları için görevlendirdi. Muharrem ayının dokuzuncu günü (tasua), İmam Hüseyin ve ashabı, tamamen düşman tarafından ablukaya alındılar; öyle ki düşman, İmam'ın yardımına hiç kimsenin gelmeyeceğine emin olmuştu.

Tasuâ akşamı, düşman tarafından savaşın başlaması için saldırı emri verildi. İmam Hüseyin, düşmanın hareketini görünce kardeşi Abbas bin Ali'ye şöyle buyurdu: "Kardeşim, canım sana feda olsun. Atına bin de onlara doğru git ve onlara; sizin amacınız nedir, ne yapmak istiyorsunuz? diye sor." İmam Hüseyin'in kardeşi Hz. Abbas, onlarla görüşüp konuştu. Sonuçta saldırıyı yarına ertelemeyi kabul ettiler.

Nihayet Aşure günü yetti... Ömer Bin Sa'd, otuz bin savaşıyla saldırıyı başlattı. Otuz iki süvari ve kırk piyadeden oluşan İmam Hüseyin'in ordusu, onların saldırıları karşısında korkusuzca direnip, yiğitçe savaştilar. Hem şehit verdiler ve hem de onlardan bir kısmını öldürdüler. İmam'ın askerlerinden biri şehit olunca yeri boş kalyordu. Halbuki düşmanın ordusundan bir kişi öldüğünde yerini hemen bir başkası dolduruyordu.

İmam Hüseyin'in ashabının hepsi şehit olunca, sıra imamın kendi ailesine geldi. Çünkü imamın ashabı, biz yaşadıkça sizin ailenizin savaş meydanına gitmesini kabullenemeyiz, diye imamın ailesinin meydana gitmesini engellemişlerdi. İmamın ailesinden savaş meydanına ilk ayak basan oğlu Ali Ekber oldu. Ondan sonra, İmam Ali'nin, İmam Hasan'ın, Cafer-i Tayyar'ın ve Akil'in evlatları savaş meydanına çıktılar. Birer birer yiğitçe savaştıktan sonra onlar da şahadet şerbetini içtiler. Hz. Abbas bin Ali'de İmam Hüseyin'in evlatlarına su getirmek için gayret gösterdiği bir sırada, düşmanın kalleşçe saldırısı neticesinde, savaşarak İmam Hüseyin canını, ilahi kıyama yolunda feda etti.

Aşure gününün en hassas zamanı, Peygamber'in kızı Fatıma'nın aziz oğlunun yardımcısız kaldığı zaman idi. Düşman ordusu, İmam'ı yalnız gördüğü için her taraftan ona saldırıyordu. Aşure günü orada bulunan Haccac Bin Abdullah şöyle diyor:

"Allah'a ant olsun ki, oğlu, kardeşi, kardeş oğulları, akrabaları ve yaranları öldüğü halde onun (İmam Hüseyin) gibi dirençli, sebatlı, şecaatli ve yiğit birisini görmedim. Allah'a ant olsun ki ondan önce ve ondan sonra onun gibi birisini görmedim. İmam Hüseyin düşman ordusuna saldırdığında, onlar kurt korkusuyla dağılan keçiler gibi, İmam'ın sağ ve solundan kaçıyorlardı... Allah'a ant olsun ki, Fatıma'nın kızı Zeynep, İmam'a taraf yaklaştı. Bu esnada Ömer bin Sa'd da İmam'ın yanına yaklaşmıştı, Zeynep, İbn-i Sa'd'a hitaben şöyle dedi: "Ebu Abdullah (İmam'ın künyesi) öldürülüyor ve sen durup bunu seyrediyor musun?!"

Devamında şöyle diyor:

Ömer bin Sa'd'ın gözyaşlarının yüzüne ve sakalına aktığını ve Zeynep'ten yüz çevirdiğini adeta görür gibiyim."

Nihayet İmam Hüseyin de o zalimlerin eliyle feci bir şekilde şehit edildi ve bu inanların yüreklerinde ebede kadar sönmeyecek bir hüznün ateşi yaktı. (İbni saadın tabakat kitabından alıntı yapılmıştır.)

Alevilerin anma günleri içinde Aşure gününün özel bir yeri vardır. Kerbela olayı İslam tarihinde kapkara bir leke olmuştur. Aşure günü yapılan anmada Hz. Hüseyin'in faziletleri, kerametleri kötülere karşı sebatı ve bu sebatın İslam dinini uçurumundan kurtardığı anlatılır. Kötüler ve mezalimleri lanetlenir.

Arap Aleviliğinde kutsal günler ve bayramlarla ilgili olarak Alevi Kültürünü Geliştirme Derneğinden yukarıdaki bilgiler alınmıştır. Daha çok bayramların yapılış amaçlarıyla ilgili tarihi olaylar aktarılmış, bayramların nasıl kutlandığı anlatılmıştır. Bayramlar ve anma günlerinde yapılan etkinlikler esas itibarıyla hepsinde aynıdır ve çok uzun yıllardır bütün ritüelleriyle kutlanmaktadır.

NUSAYRİLİĞE AİT KUTSAL MEKÂNLAR

Şifalı Olduğuna İnanılan Zeytinyağı (H.Türk Arşivi)

Kız Elişleri (Zeynel Abidin Makamı/Armutlu (H.Türk Arşivi)